

**Zapraszamy do dzisiejszego wydania tygodnika
Nowiny Zabrzańskie**

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zabrzu pomaga dzieciom z autyzmem. Życie dziecka może być łatwiejsze

■ Zabrzaniek: happening z okazji Światowego Dnia Wody i Autyzmu

Co po diagnozie? Terapia dzieci z autyzmem w Poradni.

Dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu mają problemy w nawiązywaniu i utrzymywaniu relacji z rówieśnikami oraz trudności z wczuwaniem się w stany emocjonalne innych. Brak odpowiedniej terapii może powodować pogłębianie się deficytów. Poradnia swej ofercie proponuje zarówno terapię indywidualną, jak i grupową, które prowadzone są przede wszystkim w oparciu o metody behawioralne oraz trening umiejętności społecznych. Celem terapii behawioralnej jest kształtowanie u dziecka jak największej liczby zachowań pożądaných oraz nauka rozpoznawania i radzenia sobie z uczuciami. Trening umiejętności społecznych natomiast ma za zadanie kształtowanie zdolności aktywnego słuchania, zawierania i utrzymywania kontaktów społecznych, podtrzymywania rozmowy i wyrażania własnej opinii. Pamiętajmy, że w terapii autyzmu kluczową rolę odgrywa podejście, w którym ważne jest zaangażowanie najbliższej rodziny i otoczenia.

Są wśród nas

Są wśród nas dzieci, a później dorośli, którzy doświadczają świata w zupełnie odmienny od reszty ludzi sposób. Ich słowa, gesty i zachowania będą mogły zakłócać i mogą być podstawą do wzajemnego niezrozumienia w sytuacjach, których wspólnie doświadczamy. W naszych przedszkolach i szkołach spotykamy wielu młodych ludzi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Są wśród nich także dzieci i uczniowie ze spektrum autyzmu (ASD). Do każdego z nich należy podejść indywidualnie, zarówno w kwestii diagnozy jak i terapii. Musimy starać się zrozumieć każde dziecko z ASD. Stanowi to poważne wyzwanie dla wielu osób i grup społecznych: dla rodziców, nauczycieli, wychowawców, specjalistów, innych rówieśników. Aby osiągnąć sukces wszystkie wymieniane wyżej środowiska powinny ze sobą współpracować. Pierwszy krok należy do rodziców. To oni zauważają, że ich kochane dziecko doświadcza świata w inny sposób, gorzej nawiązuje kontakty społeczne, mniej uśmiecha się do otoczenia, słabo bądź wcale nie nawiązuje kontaktu wzrokowego, ma słabiej rozwiniętą mowę. Zróbmy wszystko, aby zrozumieć i wspomóc doświadczenia dziecka. Jego sukces jest możliwy tylko przy współpracy wielu środowisk.

Urszula Koszutska, psycholog,
dyrektor Poradni Psychologicznej w Zabrzu

Dziecko z ASD w systemie edukacji.

Każde dziecko, także to z autyzmem, ma prawo do wychowania i opieki odpowiednich do wieku oraz osiągniętego rozwoju. Istotne jest poznanie jego potrzeb i możliwości, aby jak najwcześniej zastosować adekwatne formy wsparcia, a także określić najbardziej odpowiednią drogę edukacji oraz stworzyć warunki do rozwijania jego zdolności i zainteresowań. Najmłodsze dzieci z autyzmem od wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole mogą zostać objęte wczesnym wspomaganie rozwoju. Są to zajęcia prowadzone z dzieckiem i jego rodziną, a ich celem jest pobudzanie psychoruchowego i społecznego rozwoju dziecka. Od momentu rozpoczęcia edukacji przedszkolnej poprzez cały okres nauki w szkole, dzieci i młodzież z autyzmem mają prawo do kształcenia specjalnego. Zapewnia ono warunki nauki dostosowane do potrzeb i możliwości dziecka, dzięki czemu możemy mu sprostać wymaganiom edukacyjnym, możemy wykorzystać jego mocne strony i zminimalizujemy ograniczenia wynikające z niepełnosprawności. Jednocześnie umożliwia ono stymulację rozwoju dziecka i usprawnianie zaburzonych funkcji. Kształcenie to może być realizowane np. w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych, integracyjnych lub specjalnych. Podstawą objęcia dziecka zarówno wczesnym wspomaganie rozwoju, jak i kształceniem specjalnym jest odpowiedni dokument (opinia lub orzeczenie) wydany na wniosek rodziców przez zespół orzekający działający w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych.

Czy to na pewno autyzm?

Spektrum autyzmu (ASD) to grupa zaburzeń neurorozwojowych w których ostatecznymi objawami są zaburzenia kontaktów społecznych i komunikacji oraz specyficzne wzorce zachowań i aktywności, takie jak nagananie na nieczystości, czy schematyczność w zachowie. Diagnozowanie zaburzeń ze spektrum autyzmu jest sprawą bardzo skomplikowaną. Zdarza się, że nawet lekarz w trakcie stawiania diagnozy pomylił objawy innych zaburzeń okresu rozwojowego dzieci i młodzieży z objawami autyzmu. Problemy z nawiązywaniem relacji z innymi ludźmi może mieć na przykład dziecko z fobią społeczną - zaburzeniem u podstaw którego leży silny lęk przed kontaktami społecznymi. Dzieci mogą także być po prostu nieśmiałe lub mieć niskie umiejętności społeczne, gdy nadmiernie chroniący rodzice izolują je od kontaktów ze światem. W ostatnim czasie dużo mówi się także o zjawisku tak zwanych „tabletowych dzieci”. Pojęcie to opisuje specyficzną funkcjonalność dzieci, które już od najmłodszych lat spędzają znaczną część czasu wpatrzonych w ekran telefonu czy tabletu. Mają one problem z komunikowaniem się z innymi ludźmi. Nie potrafią wejść w interakcję z rówieśnikami i dorosłymi, nawiązać kontakt wzrokowy czy zwyczajnie porozmawiać. Są nastawione głównie na odbiór, a nie żywą, wymienną interakcję z drugim człowiekiem. W wirtualnym świecie, gdzie ciągle przebywają, nie muszą bowiem odpowiadać na pytania, dostosowywać mimiki twarzy do sytuacji, o nic prosić. Dzieci tabletowe, podobnie jak te nieśmiałe lub z fobią społeczną, różnią się od dzieci z autyzmem, że zazwyczaj robią zdecydowanie większe postępy w zakresie nabywania umiejętności społecznych, gdy zredukuje się przyczynę ich problemu. Ich trudności są nabyte, a nie są wynikiem atypowej budowy i funkcjonowania mózgu, tak jak ma to miejsce u dzieci z autyzmem.

Jest taki dzień - Światowy Dzień Wiedzy na temat Autyzmu - jak go obchodzimy?

Co roku 2 kwietnia obchodzimy Światowy Dzień Wiedzy na temat Autyzmu. Wiele polskich budynków i gmachów użyteczności publicznej zaświeci się wówczas na niebiesko (to nawiązanie do nazwy ogólnoswiatowej akcji „Light It Up Blue” – „Zapal się na niebiesko”). Poradnia od wielu lat także włącza się w jego obchody. Organizowaliśmy lub współorganizowaliśmy kilka konferencji naukowych w części lub w całości poświęconych zaburzeniom ze spektrum autyzmu. Wraz z młodzieżą zabrzańskich szkół organizowaliśmy happeningi w centrum handlowym kierowane do lokalnej społeczności, w trakcie których rozdawaliśmy przechodniom niebieskie baloniki oraz ulotki informujące o istocie tego zaburzenia. Lokalna telewizja ugrała program z udziałem naszych specjalistów, w którym mówiliśmy o konieczności większej otwartości wobec specyficznych potrzeb osób z autyzmem. We współpracy z Multikinem zorganizowaliśmy dla rodziców i nauczycieli bezpłatny pokaz nominowanego do Oscara filmu dokumentalnego „Życie Animowane”, który opowiadał historię młodego mężczyzny z autyzmem. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zabrzu także i w następnych latach przyłączy się do obchodów Światowego Dnia Wiedzy na Temat Autyzmu. Chcemy żeby w tym dniu każdy pomyślał o prawach i trudach ludzi dotkniętych tym tajemniczym zaburzeniem.

Teksty przygotował zespół psychologów
Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Zabrzu:
Tomasz Batruch, Zuzanna Białuk oraz Mariola Gunkowska.

